

RTU studiju kurss "Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem socializācija un sociālā rehabilitācija"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0582
Nosaukums	Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem socializācija un sociālā rehabilitācija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Mārite Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss veido izpratni par cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem / invaliditāti socializācijas, sociālās rehabilitācijas būtību, mērķiem un uzdevumiem, sniedz zināšanas par socializācijas problēmām un to rašanās iemesliem cilvēkiem ar invaliditāti; sniedz zināšanas par cilvēku ar invaliditāti socializācijas iespējām, veido prasmes izvērtēt psihosociālos faktorus, kas ietekmē cilvēka ar invaliditāti socializāciju un var mazināt vai neitralizēt to iespaidu. Kurss sniedz zināšanas par universālā dizaina nozīmi sociālajā rehabilitācijā, sniedz zināšanas un prasmes sociālās rehabilitācijas plānu un programmu izstrādē, veido prasmes sniegt atbalstu sociālās rehabilitācijas gaitā, plānot un īstenot pārmaiņas kopā ar cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Sagatavot sociālā darba speciālistus darbam ar personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem/ invaliditāti, mācot identificēt sociālās un funkcionālo traucējumu/ invaliditātes noteiktās dzīvesdarbības problēmas, sniegt klientam palīdzību un atbalstu personiskajā socializācijā un sociālo problēmu risināšanā, izstrādājot, īstenojot speciālistu komandā un individuāli sociālās rehabilitācijas programmas un plānus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1.Referāta izstrāde "Sociālā rehabilitācija personām ar.....traucējumiem" 2. Sociālās rehabilitācijas plāna izstrāde, prezentācija 3. Sagatavošanās pārbaudījumam

Literatūra	I Mācību grāmatas 1.Baka, A., Grunevalds, K. (1998.) Grāmata par aprūpi. R: Preses nams. 2.Liepiņa S. Speciālā psiholoģija. Rīga: RaKa, 2008. 3.Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem. Labklājības ministrija. Metodiskie materiāli. Pieejams: https://www.lm.gov.lv/lv/metodiskie-materiali-0 4.Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem.Pielikumi. Labklājības ministrija. Rīga. SIA Dobums. 5.M.Rozenfelde,I.Prudņikova, L.Brokāne, A.Kaupužs. Sociālās rehabilitācijas programma pilngadīgām personām ar funkcionāliem traucējumiem. II Papildliteratūra 6.Hawkin, P. & Shonet, R. Supervision in the Helping Professions: an individual, group and organizational approach.- 2.ed.- Buskingham Philadelfia: Open University Press,2000 7.Eigmens, D.G. (2017).Uzmanības deficīta sindroms. Praktiska programma neiroloģisku uzvedības traucējumu novēršanā bērniem un pieaugušajiem. Apgāds "Lietusdārzs." 8.Juha, A.(2001). Sociālpedagoģiskais skatījums uz indivīdu un vidi sociālajā darbā. Dzīves jautājumi. Zinātniski metodiskais rakstu krājums. Rīga. 9.Ikdienas prasmes un darbības cilvēkiem ar ATS.(2014). Latvijas Autisma apvienība. 10.Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācija. Rīga, 2003 11.Skola visiem. Autoru kolektīvs. Rīga: SAC, 2002 12.Sabiedrībai par nedzirdību. (2000). Latvijas Nedzirdīgo savienība Kopsoli. 13.Metodoloģija dzīves kvalitātes nodrošināšanas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem izvērtēšanai sociālos pakalpojumos.(2012) Projekta „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” kapacitātes stiprināšana līdzdalībai sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti plānošanas un kvalitātes izvērtēšanas procesos” (Līguma identif. nr. 1DP/1.5.2.2.2./11/APIA/SIF/015/50) ietvaros 14.Profesiju apraksti cilvēka funkcionālo sistēmu noslodzes raksturošanai darba izpildes laikā. EQUAL projekts „Invalidu nodarbinātības veicināšana”. Valsts aģentūra „Sociālais integrācijas centrs”, 2007. 15.Tetzchner, S. von, Grove, N. (2002). Augmentative and Alternative Communication: Developmental Issues. 16.D&Mirenda P. (1998). Augmentative and Alternative Communication: Management of severe communication disorders in children and adults. London: Paul H. Brookes III Literatūra (03-periodika un interneta resursi) 17.ANO konvencija par personu ar invaliditāti: ANO starptautisks dokuments: pieņemts 13.12.2006. Latvijas Vēstnesis. 27(4219), 17.02.2010. Pieejams: https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630 18.Ārstniecības likums: Latvijas Republikas likums: pieņemts 12.06.1997. 53.2 pants (par atzinuma sniegšanu aizgādības nodibināšanas un nākotnes pilnvarojuma gadījumā); XI nodaļa Psihiskās slimības, 65.–70.1 pants. Latvijas Vēstnesis. 167/168(882/883), 01.07.1997. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=44108 19.Civilprocesa likums: Latvijas Republikas likums: pieņemts 14.10.1998. 33. nodaļa Personas rīcībspējas ierobežošana un aizgādības nodibināšana garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ, 264.–270. pants; 33.1 nodaļa Personas rīcībspējas ierobežojumu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ pārskatīšana 270.1–270.6 pants; 33.2 nodaļa Pagaidu aizgādības nodibināšana, 270.7–270.14 pants; 34. nodaļa Personas rīcībspējas ierobežošana un aizgādības nodibināšana izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošu vielu pārmērīgas lietošanas dēļ, 271.–277. pants; - Pārejas noteikumi, 59.–62. pants.Latvijas Vēstnesis. 326/330(1387/1391), 03.11.1998. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=50500 20.Invaliditātes likums: Latvijas Republikas likums: pieņemts 20.05.2010. Latvijas Vēstnesis. 9(4283), 09.06.2010. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=211494 21. Latvijas Republikas Satversme: Latvijas valsts likums: pieņemta 15.02.1922. VIII nodaļa Cilvēka pamattiesības. Latvijas Vēstnesis. 43, 01.07.1993. Pieejama: https://likumi.lv/doc.php?id=57980 22.Mulvihill, Beverly A. PhD; Cotton, Janice N. PhD; Gyaben, Susan L. MPH (2004) Best Practices for Inclusive Child and Adolescent Out-of-School Care: A Review of the Literature. http://journals.lww.com/familyandcommunityhealth/Abstract/2004/01000/Best_Practices_for_Inclusive_Child_and_Adolescent.6.aspx 23.Noteikumi par kārtību, kādā personas ar invaliditāti saņem atbalstu mājokļa pielāgošanai, un atbalsta saņemšanas nosacījumiem: Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 1170: pieņemti 21.12.2010. Latvijas Vēstnesis. 206(4398), 30.12.2010. Pieejami: https://likumi.lv/doc.php?id=22357 24.Noteikumi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību: Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 138: pieņemti 02.04.2019. Latvijas Vēstnesis. 68(6407), 04.04.2019. Pieejami: https://likumi.lv/ta/id/305995-noteikumi-par-socialo-pakalpojumu-un-socialas-palidzibas-sanemsanu 25.Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums: Latvijas Republikas likums: pieņemts 31.10.2002. Pašvaldības pienākumi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanā, 9. pants; Valsts finansētie ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi, 9.1 pants; Pašvaldības sociālā dienesta uzdevumi, 11. pants; Valsts pienākumi sociālo pakalpojumu sniegšanā, 13. pants; Sociālās integrācijas valsts aģentūra, 15.1 pants; Dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi, 27. pants; Grupu mājas (dzīvokļa), pusceļa mājas, servisa dzīvokļa un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojumi, 27.1 pants; Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi, 28.pants. Latvijas Vēstnesis. 168(2743), 19.11.2002. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=68488 26.Universālais dizains - jēdziena skaidrojums. Norvēģijas Vides ministrija. http://www.universell-utforming.miljo.no/file_upload/engoglatvisk.pdf 27.Vispārīgā datu aizsardzības regula: Eiropas Parlamenta un Padomes regula: 27.04.2016. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis. L119/1, 04.05.2016. Pieejama: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679 Latvijas Republikas likumi. 28.https://isaac-online.org/english/publications/aac (International Society for Augmentative and Alternative Communication) Augmentative and Alternative Communication (Official Journal of isaac)
------------	---

Nepieciešamās priekšzināšanas	Apgūti studiju kursi "Mērķgrupas ar attīstības traucējumiem," "Individuālais sociālais darbs," "Sociālā psiholoģija," "Vispārīgā psiholoģija."
-------------------------------	--

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Funkcionālo traucējumu un invaliditātes jēdziens, klasifikācija pasaulē un Latvijā. Likumdošana funkcionālo traucējumu un invaliditātes kontekstā.	10	10	0	0
Ar funkcionāliem traucējumiem un invaliditāti saistītās psihosociālās un socializācijas īpatnības, problēmas, to sekas. Sabiedriskās, darba dzīves un sadzīves disfunkcijas invaliditātes gadījumā. Personas individuālo īpašību un socializācijas problēmu kopsakarības.	10	10	0	0
Dzīves kvalitāte cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Darba, izglītības un psihosociālu problēmu kopsakarība. Psihosociālu faktoru novērtēšanas metodes un paņēmieni attiecībā uz personām ar fizioloģiskiem traucējumiem / invaliditāti.	8	10	0	0
Cilvēku ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem /invaliditāti socializāciju veicinošie faktori. Socializācijas tehnoloģijas.	6	14	0	0
Sociālās rehabilitācijas būtība, mērķis, uzdevumi. Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem sociālā rehabilitācija. Invalidu psihosociālā rehabilitācija.	4	14	0	0
Individuālo sociālās rehabilitācijas programmu un plānu izstrāde, īstenošana individuāli un profesionālu komandās darbā.	8	10	0	0
Universālais dizains.	6	16	0	0
Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem / invaliditāti sociālās integrācijas, socializācijas psiholoģiskie un sociālie aspekti profesionālās rehabilitācijas procesā.	10	10	0	0
Kopā:	62	94	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: - Spēj demonstrēt zināšanas un izpratni par funkcionālo traucējumu/ invaliditātes jēdzienu, tā lietojumu Latvijā un pasaulē; invaliditātes klasifikāciju, tā lietojumu Latvijā un pasaulē, starptautisko funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikāciju; invaliditātes veidiem un ar katru veidu saistītajām socializācijas problēmām un īpatnībām. - Saprot sociālā darba speciālistu profesionālās darbības mērķus, uzdevumus, funkcijas, lomas, metodes, ētiskās normas, atbildību attiecībā uz personām ar dažādiem funkcionālajiem traucējumiem/ invaliditāti.	Eksāmens Patstāvīgais darbs Praktiskais darbs Mācību ekskursija
Prasmes: - Spēj demonstrēt prasmes analizēt, sintezēt un izvērtēt dažādu funkcionālo traucējumu / invaliditātes noteiktus personu socializācijas īpatnības un šķēršļus; apgrūtinātos un ierobežojošos faktorus invaliditātes gadījumā kā psihosociālu problēmu rašanās iemeslus; spēj pielietot psihosociālu faktoru novērtēšanas metodes, paņēmienus socializācijas darbā. - Prot veidot saskarsmi un komunicēt ar dažādu funkcionālo traucējumu cilvēkiem un invalīdiem, iegūstot darba plānošanai noderīgu informāciju un faktus. - Prot pielāgot savu valodu, izturēšanos un darbību personu ar funkcionāliem traucējumiem īpatnībām un vajadzībām sociālās rehabilitācijas darbā. - Spēj pieņemt lēmumus, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā.	Eksāmens Patstāvīgais darbs Praktiskais darbs Mācību ekskursija
Kompetence: - Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju par socializācijas un sociālās rehabilitācijas darbu ar personām ar funkcionāliem traucējumiem / invaliditāti un to izmantot patstāvīgo un praktisko darbu izstrādē. - Spēj analizēt esošo situāciju un izstrādāt konstruktīvus priekšlikumus personu ar funkcionāliem traucējumiem / invaliditāti sociālo problēmu risināšanai.	Eksāmens Patstāvīgais darbs Praktiskais darbs Mācību ekskursija

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Lekciju apmeklēšana.	20
Izpildīti praktiskie darbi.	30
Izpildīti un prezentēti patstāvīgie darbi.	30
Sekmīgi nokārtots eksāmens.	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	31.0	31.0	0.0		*	